

Arkeologisk utredning vid Knistad Herrgård

Arkeologisk utredning inom fastigheten Knistad 2:3 Sventorp
socken, Skövde kommun, Västergötland

A Berglund augusti 2020

Västergötlands museum

Rapport 2020:28

Västergötlands
museum

Arkeologisk utredning vid Knistad Herrgård

INNEHÅLL

Inledning.....	1
Landskapsbild & fornlämningsmiljö.....	1
Metod och genomförande.....	5
Resultat	6
Fornlämningar och konsekvenser.....	13

Arkeologisk utredning inom fastigheten Knistad 2:3 Sventorp socken,
Skövde kommun, Västergötland

Författare/rapportansvarig & illustrationer: A Berglund

Omslagsbild: Modern arkeologi i utredningsområdet: spåren efter en hinder/träningsbana från sent 1900-tal gör sig påmind på flera håll utmed Björnåsen. Foto: AB, liksom foto/fotomontage i rapporten

Västergötlands museum

Box 253 532 23 Skara

Tel 0511-260 00 – www.vastergotlandsmuseum.se

Kartunderlag, generellt: Lantmäteriet, Geodatasamverkan; Inmätningar arkeologi: Västergötlands museum

Sammanfattning:

- Västergötlands museum har utfört en arkeologisk utredning inom fastighet Knistad 2:4, Skövde kommun där planering för bebyggelse sker.
- Utredningen har inte resulterat i några nya fynd av eller indikationer på fornlämningar inom utredningsområdet.
- Utredningen har uppdaterat status på tidigare kända fornlämningar, övriga kulturhistoriska lämningar och fornlämningsliknande objekt inom det planområde som nu utretts.
- I området finns två tydliga fornlämningar. Det finns också spår av möjlig stenröjning av mark i delar av området. De har inte status som fornlämning.
- Länsstyrelsen Västra Götaland, har efter utförd utredning lämnat särskilt meddelande om att utredningen genomförts till Knistad Herrgård.
- Geoteknisk undersökning m fl inventeringar i området torde kunna genomföras utan ytterligare antikvariska åtgärder. Nu kända fornlämningar är tydligt markerade med blå-gula R-märkta band och där får inte geoteknisk borring ske.

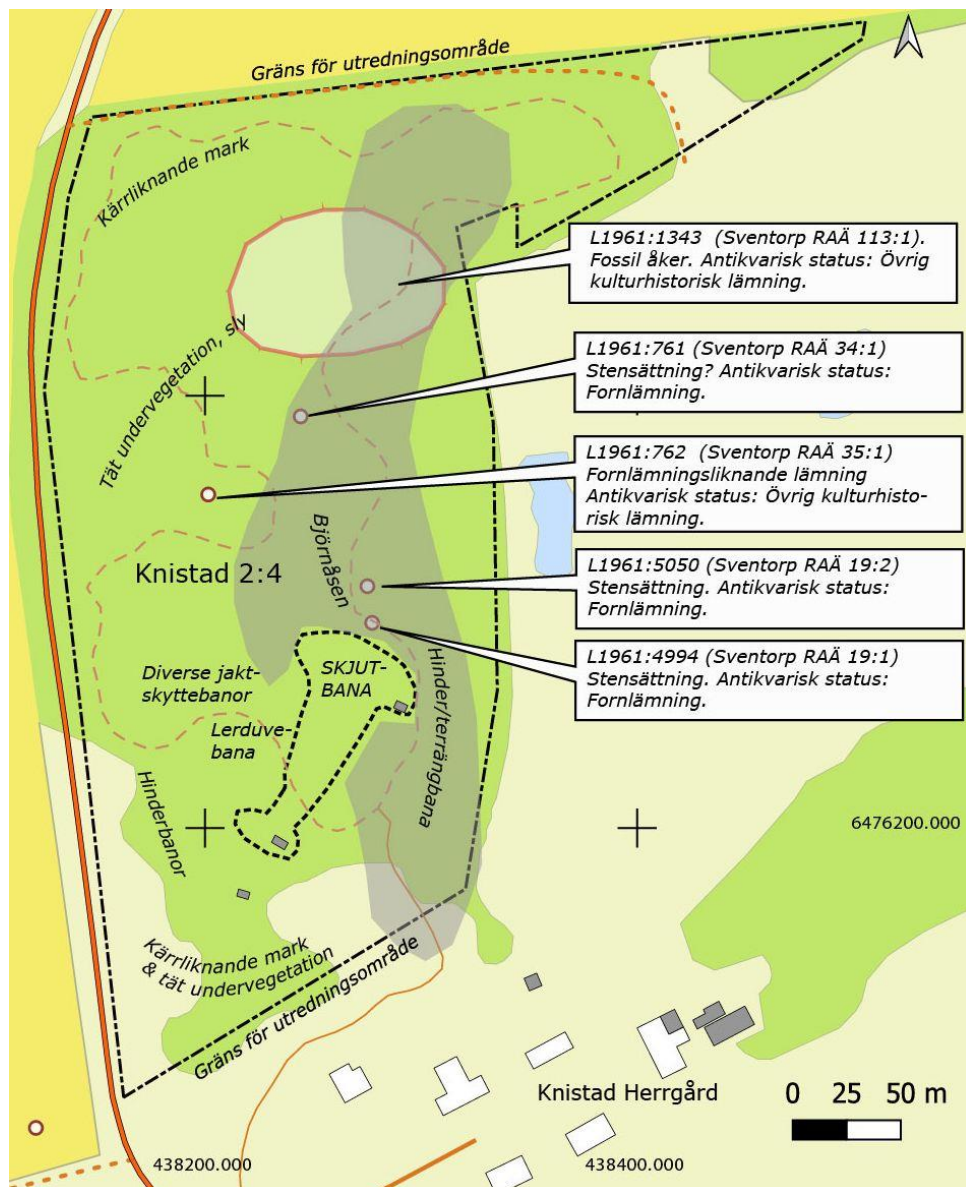
INLEDNING

Västergötlands museum har utfört en arkeologisk utredning inom fastigheten Knistad 2:4, Skövde kommun. Utredningen har bedrivits efter och i enlighet med beslut av Länsstyrelsen Västra Götaland (dnr 431-11331-2020). Utredningsområdet omfattas av en planerad detaljplan för ett bostadsområde med naturtomter vid Björnåsen i anslutning till Knistad Herrgård. Målet med den arkeologiska utredningen var att ta reda på om fornlämningar berörs i arbetet med planen för området och planerad bebyggelse. Där skall utredningen preliminärt avgränsa eventuella nyupptäckta fornlämningar inom utredningsområdet, men även förnyade antikvarisk bedömningar skall göras för de lämningar som redan är kända i området. Omedelbart efter utförd utredning i slutet av augusti 2020 lämnades till Länsstyrelsen och uppdragsgivaren Knistad Herrgård ett PM som material för ärendets fortsatta handläggning. Det kompletteras nu med en något mer utförlig rapport. Resultatet från utredningen ska kunna användas vid Länsstyrelsens fortsatta tillståndsprövning och fungera som underlag inför eventuella kommande arkeologiska åtgärder. Resultaten ska också kunna användas som underlag i planering av området.

Landskapsbild & fornlämningsmiljö

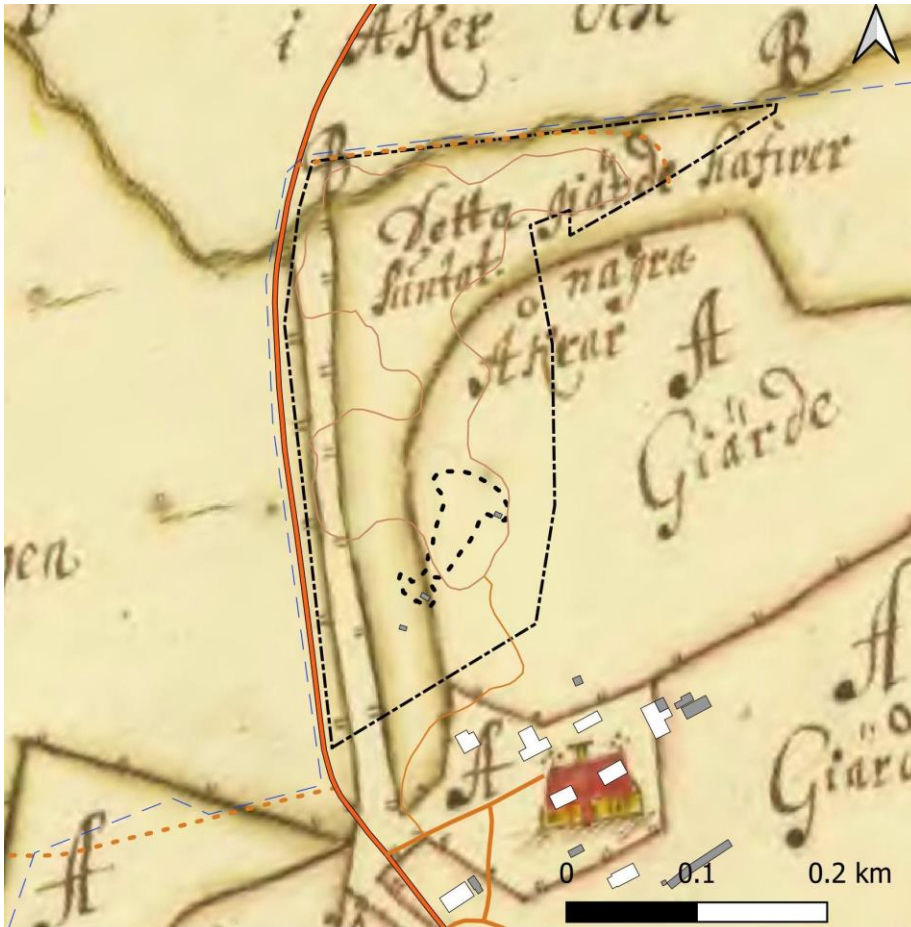
Området är ett drygt nio hektar stort område med en höjdrygg, Björnåsen. Det består till största delen av lövskog där vegetationen (mindre lövträd, sly) mestadels inte är underröjd. Vissa skyddsvärda träd som ligger i kanten mot en golfbana i utredningsområdets sydöstra del. Området i sig rymmer en aktiv skjutbana, en lerduvebana och diverse jaktsskyttebanor avsedda för olika sorters vapen samt en delvis förfallen hinderbana samt en mindre underhållen/igenväxt gångstig. Inom utredningsområdet fanns före genomförandet av den arkeologiska utredningen kända fornlämningar samt lämningar med något otydlig status (övriga kulturhistoriska lämningar). De består före utredningen av följande:

Identifikation	Art	Antikvarisk status
L1961:5050 (Sventorp RAÄ 19:2)	Stensättning	Fornlämning
L1961:4994 (Sventorp RAÄ 19:1)	Stensättning	Fornlämning
L1961:761 (Sventorp RAÄ 34:1)	Stensättning	Fornlämning
L1961:762 (Sventorp RAÄ 35:1)	Fornlämningsliknande lämning	Övrig kulturhistorisk lämning
L1961:1343 (Sventorp RAÄ 113:1)	Fossil åker	Övrig kulturhistorisk lämning

Figur 1. Översiktskarta över utredningsområdet norr om Knistad herrgård. De lämningar som omnämns i texten redovisas i de "pratbubblor" som står i texten med den antikvariska status de hade före den arkeologiska utredningen.

De ovan nämnda lämningarna har uppdaterats vad gäller tolkning och beskrivningar samt antikvarisk status. Eftersom det i de äldre beskrivningarna av lämningar omnämns både fossil åker om än på oklara grunder, röjningsrösen (som till skillnad från gravrösen lagts upp vid jordbruksarbete) och liknande har det i utredningen funnits anledning att pröva om det finns sådana lämningar som håller för tolkning av dem som fornlämningar. Av det skälet har en översiktlig granskning av äldre kartor gjorts som en komplettering till inventering och grävning i området.

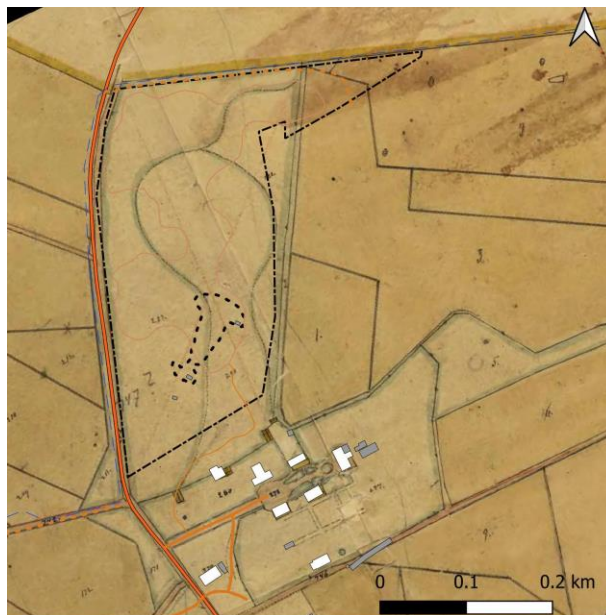

Figur 2. Lantmätare Ugglas geometriska uppmätning Knistad I från år 1686 visar en annan arrondering än dagens av marken inom undersökningsområdet, där en del hörde till Suntetorp (i kartan: "Detta giärde hafwer Suntet.") Till de ägorna angränsar gården till Knistad, som delvis betecknas med ordet "Åker" i kartan. Idag finns inga spår av sådan åkermark. I kartan visas för orienteringens skull dagens vägnät, byggnader och utredningsområde.

De här enklare kartstudierna visar att en del av området betecknas som gårde till Suntetorp (ägoavfattning 1686, se figur 1 ovan). I övrigt återges ordet "Åkrar" i områdets östra sida ut mot den mark som idag är del av Knistads golfbana. I senare kartgenerationer hör området till Knistad och betecknas där i sin helhet som hårdvallsäng (rågångsbestämning år 1803). Följer vi området litet längre fram i tiden till 1879 (rågångskarta) noteras området (Litt 281, 282, 293) i sin helhet som "odlingsmark". I den något senare sammanställda sk Häradsekonomiska kartan från 1800-talets senare del används dock beteckningen lövskog och hårdvallsäng i området. Av en enbart översiktlig kontroll av skriftligt material är det svårt att dra några distinkta slutsatser, men det tycks som om den omnämnda odlingsmarken inte blivit något annat än ängs- och betesmark. Den skulle, om den så kan tolkas som en hårdvallsäng i förvandling ha ställts om till odlingsmark först långt efter 1850 och är därmed inte att se som fornlämning. Kartorna hjälper oss ändå att begripa förekomsten av det som ser ut som försök till stenröjning.

Figur 3. I en rågångsbestämning från år 1803 hör hela utredningsområdet till Knistad och anges där som hårdvallsäng. Åkermarken i det som idag är golfbana skjuter delvis in i utredningsområdet.

Figur 4. Karta från 1879 där området (i kartan betecknat med Litt 281, 282, 283) anges som odlingsmark, vilket kanske ska ifrågasättas. Möjligen kan det ha varit en plan, ambition, avsiktsförklaring. Men det saknar bäring på de fysiska agrarhistoriska lämningarna, eller frånvaro av sådana från äldre tider.

Metod och genomförande

Kart- och arkivstudierna gjordes som förberedelse för fältarbetet. Det omfattade bl a kontroll av det tidigare fornminnesregistret, arkivmaterial i Västergötlands museum samt relevanta äldre kartor över området. Det kartmaterialet togs i digital form även med ut i fält i en GIS-applikation. Utredningen genomfördes i fält efter samråd med Knistad Herrgård i fält delvis i juli samt huvudsakligen i slutet av augusti 2020. Vid grävningsarbetet medverkade en grävmaskin från Björkeslätt entreprenad (Yanmar 5-tons runtomsvängande bandburen grävmaskin) om ca 16 timmar uppgrävning exklusive tilltransport. Schakten återfylldes delvis under pågående och direkt efter utförd utredning. Grävningen av sökschakt utfördes med planeringsskopa om ca 1,2 m bredd i sammanlagt 31 schakt med varierande storlek. Schakten var mer sällan längre än tio meter. Schakten fick grävas där det gick att komma åt med maskin, delvis med maskinell nedtagning av lättare undervegetation som höga nässlor, sly och enstaka mindre träd. Samt mindre kullblåsta trädstammar. I möjligaste mån separerades marsksvål från jordlagren under som grävdes skiktvis ned till steril mark ("alv"). Dokumentation gjordes med GPS (antenn Garmin GLO 2; GPS, GloNass angiven noggrannhet från 3 m), noteringar i anteckningsbok samt kamera.

Figur 5. Vid grävning av schakt i den norra delen fick delvis röjas väg in i område där det enbart finns lättare undervegetation in mot det område som tidigare betecknats som betecknats som "fossil åker". Arbetet med att bokstavligt talat tränga sig igenom vegetation innebär att vi såg det som lika bra att återfylla schakter på svårtillgängliga ställen när vi ändå stod på samma plats. På så vis minskade avtrycket av de körskador som annars hade blivit värre med upprepade körningar.

RESULTAT

I en första inventering gjordes en bedömning av ytor med en låg respektive hög fornlämningspotential. Låglänta fukt- eller lätt våtmarkspräglade delområden bedömdes ha låg/obefintlig fornlämningspotential om det inte fanns några särskilda kännetecken. Den maskinella grävningen begränsades inom delar av området av undervegetation av täta stammar med sly i lövskogsområdet, liksom kullblåsta träd. Särskilda grävstråk i befintliga mer öppna ”gator” i lövskogen kunde användas, liksom viss röjning av väg. I de delar grävmaskinen inte kunde tas fram gjordes upprepade inventeringar samt spadstick för kontroll av lagerförhållande från markskikt ned till botten. Eftersom undervegetationen inte var marktäckande var siktförhållandena i markplan goda.

Figur 6. Exempel på den mer täta vegetation som finns i den NV räjongen av området, med tätare undervegetation. På de mer öppna ytorna i norr hade nässlorna tagit överhanden.

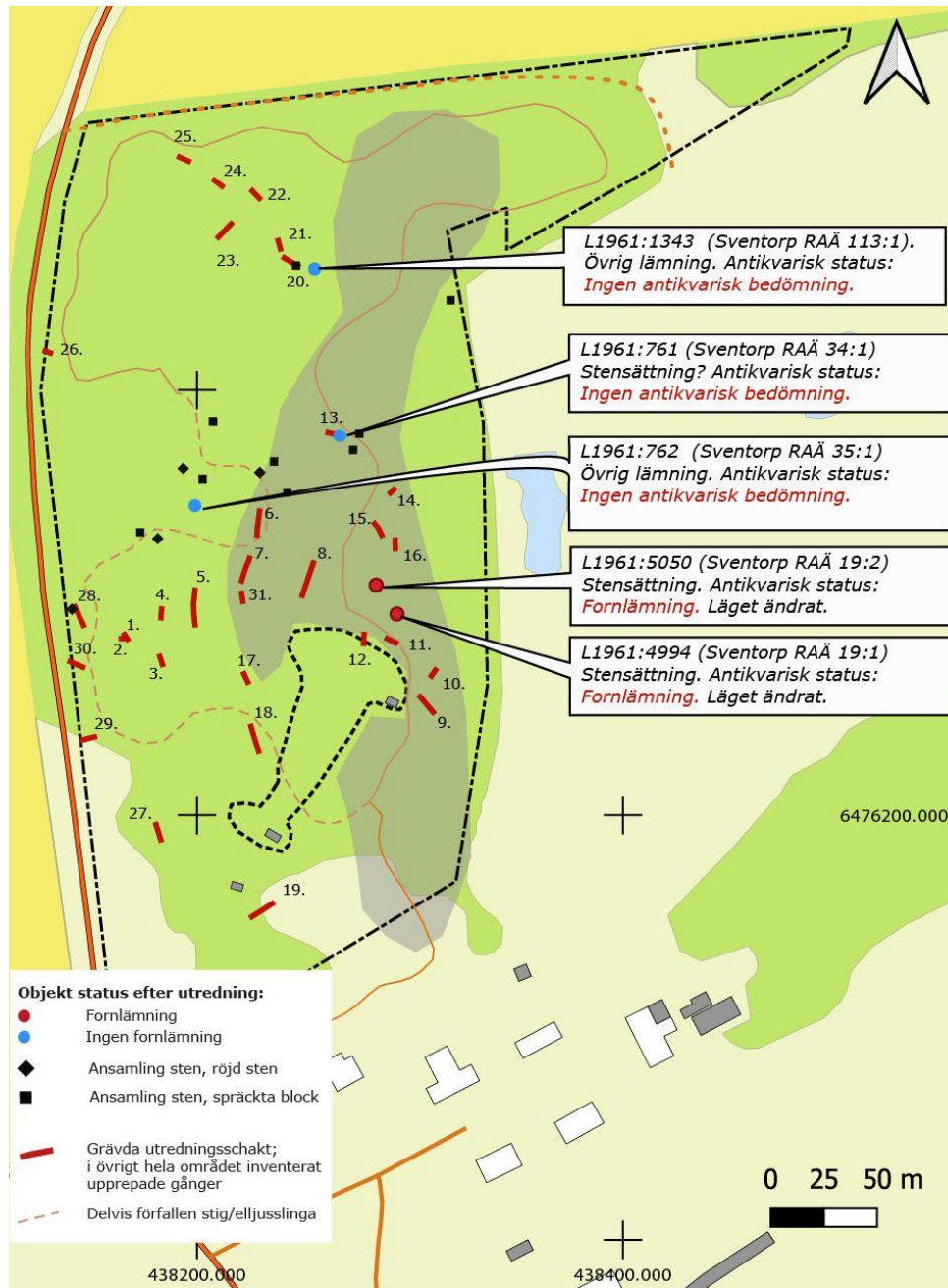
I de grävda schakten som fördes ned till djup om 0,25 – 0,4 m djup under markytan syntes inga indikationer på fornlämningar. Bottenmaterialet var i de lägre partierna i norra delen av området samt delvis i det södra relativt siltig sandblandad jord med lerig botten. På höjderna – ”Björnåsen” var ytjord och övre humusskiktet sandigt, men finkorning vilket antyder lätt lerig karaktär. Schakt och lämningar beskrivs i bilaga med tabeller.

Figur 7. Maskinell grävning gick utmärkt att göra inom de ytor som var något mer öppna (schakt 7), eller så röjdes de från ytvegetation (som t ex nässlor).

Figur 8. Sökschakt Nr 29 med vy mot Billingen. Här fanns sandjord, en bra förutsättning för att leta efter spår i marken. Men de uteblev.

Figur 9. Översiktskarta över utredningsområdet med grävda schakt och uppdaterad antikvarisk status samt dokumentation av ”stenanhopningar”. Resultat: de enda fornlämningarna i området är L1961:5050 och L1961:4994.

Vid inventeringsarbetet gjordes inga nya iakttagelser som kunde ses som fornlämningsindikationer. Däremot uppdaterades information om de redan kända lämningarna i området. Dels noterades att de tidigare kända lägena avvek något från observationer under utredningen. Även när det gäller innehåll avvek den här inventeringen från vad man sett eller tyckt sig se vid tidigare inventeringar. Särskild vikt lades vid att leta efter de röjningsrösen som enligt tidigare uppgifter finns i området samt att följa

upp de ganska osäkra eller tveksamma bedömningarna av en fornlämning (L1961:761) samt en övrig kulturhistorisk lämning (L1961:762) liksom den fossila åkermarken (L1961:1343).

Identifikation	Art	Föreslagen antikvarisk status
L1961:5050 (Sventorp RAÄ 19:2)	Stensättning	Fornlämning
L1961:4994 (Sventorp RAÄ 19:1)	Stensättning	Fornlämning
L1961:761 (Sventorp RAÄ 34:1)	Fornlämningsliknande bildning	Ingen antikvarisk bedömning (ej fornlämning)
L1961:762 (Sventorp RAÄ 35:1)	Fornlämningsliknande bildning	Ingen antikvarisk bedömning (ej fornlämning)
L1961:1343 (Sventorp RAÄ 113:1)	Övrigt	Ingen antikvarisk bedömning (ej fornlämning)

Tabell över lämningar som uppdaterats i samband med utredningen.

Figur 10. Graven L1961:4994 (Sventorp RAÄ 19:1) är ett fint exempel på en stensättning från järnålder (uppskattningsvis ca 2000 – 1500 år gammal) som tillsammans med den intilliggande graven bör ses som en tillgång och som kräver ett fornlämningsområde omkring lämningarna relaterat till deras art och betydelse. Ett sådant område fastställs av länsstyrelsen. En kontrollerad uppröjning som inte skadar lämningarna vore till deras fördel. En gång har de byggts på åskränet för att synas vida kring i landskapet.

För **fornlämningarna L1961:4994 och L1961:5050** har enbart lägen och en mindre justering av beskrivningstexterna gjorts (de framgår av de bilagda beskrivningarna som är identiska med de som anmälts till Fornsök). Det är ingen tvekan om att de här två lämningarna är tydliga gravar i form av stensättningar. Gravtypen kan kort beskrivas som en sten- och jordblandad packning som lagts över en eller flera gravläggningar. Gravar av den här storleken kan komma från olika perioder av järnåldern, (ca 2500 – 1000 år gamla), men möjligen skall de knytas till äldre järnålder. De ligger på Björnåsens högsta punkt och har en gång synts tydligt och vida omkring i landskapet. Betydelsemässigt sett kan de tolkas som ett slags landmärken eller markörer för ett samtida bosättningsområde. Den antikvariska statusen fornlämning kvarstår. Eftersom en geoteknisk undersökning planeras i området hängdes fornlämningsband kring lämningarna som tydlig lägesmarkering för att undvika skador. Eftersom båda objekten är fornlämningar grävdes inga schakt inom det som a posteriori bör betraktas som deras fornlämningsområde.

Figur 11. Graven L1961:5050 (Sventorp RAÄ 19:2) bildar med den andra stensättningen en ensamble som bör ses som en tillgång. Idag ligger trädstammar över delar av stensättningen, och de kan med fördel tas bort, men med försiktighet. Som en del av planering av framtida kulturmiljö kan man överväga integration i en skötselplan där undervegetationen hålls nere.

L1961:761 har i tidigare inventeringsgenerationer bedömts som fornlämning. Av tidigare beskrivningar att framgår att man vid upprepade tillfällen varit osäker på lämningens status: ”Stensättning?” samt att ”Anläggningen är något osäker då den ligger i ett område med äldre

röjningsrösen.” Även om man varit osäker på objektet i sig har man låtit läget på Björnåsen vara avgörande i den tidigare bedömningen av antikvarisk status. Men på den angivna platsen finns ingen sådan lämning att se eller ens något som påminner om en stensättning eller ett röjningsröse. Däremot finns idag, ca 22 m SO om den tidigare markerade platsen av ansamling sten som grovt sett kunde identifieras som en möjlig eller sannolika plats för det som registrerats som den otydliga, tveksamma stensättningen L1961:761. Eftersom platsen ansågs mycket osäker rensades ris och ytlig recent jord bort från stenansamlingen. Ett schakt grävdes i nära anslutning det som först kunde uppfattas som stenpackning till en stensättning. Delar av det som inledningsvis kunde uppfattas som kantkedja visade sig vid ytavrensning vara en mer rätlinjig form. Det här objektet bedöms som möjlig ansamlad röjd sten, men inget röjningsröse i egentlig mening. Snarast kan det beskrivas som en fornlämningsliknande lämning. Efter utredningen föreslås mot bakgrund av resultaten en ändring till en mer tydlig eller strikt bedömning av antikvarisk status som ” Ingen antikvarisk bedömning”.

L1961:762 har i tidigare inventeringar bedömts ha antikvarisk status av övrig kulturhistorisk lämning. I av äldre beskrivningen framgår att den förmodade ”stensättningsliknande lämningen” närmast bedömts ha karaktär av röjningsröse. Det angivna läget i äldre inventering stämmer inte, men drygt sex meter från den finns en stenasamling vid ett block som sannolikt är L1961:762 (det finns inget liknande i närheten). Antikvarisk status ändras här till ”Ingen antikvarisk bedömning”.

L1961:1343 har tidigare bedömts som fossil åker med status av övrig kulturhistorisk lämning. Den har införts eller snarare migrerats i olika uppdaterade versioner efter en notering på ett vanligt kartunderlag i samband med digitalisering av äldre varianter av fornminnesregistret. På den äldre registerkartan har ritats in ett cirka 100 x 60 m stort område där det dock saknas beskrivning i den äldre inventeringsboken. De uppgifterna är inte till mycket hjälp. Vid inventeringen hittades inga distinkta eller nedsjunkna röjningsrösen i området eller dess närmaste omgivning trots upprepade inventeringsvändor. Det närmaste man kan komma är stenansamlingar i en svagt ravinliknande del vid vilket det också ligger ett avvattningsdike från golfbanan. Vid grävningar inom det område där den fossila åkern tidigare registrerats hittades inga spår av odling eller fornlämning. Däremot fanns sten enligt vad som nämns ovan, i slänten mot golfbanan i öster. Det är antagligen här man sett det som tolkats som röjningsrösen, men som snarare är hopsamlad sten. Trots att här finns en del undervegetation, men också fullt besiktningsbar mark så finns här inga markformationer (välvningar, ryggar, dalar, terrasskanter etc) som vittnar om spår efter äldre tiders bruk.

De förberedande kartstudierna har kort beskrivits ovan. Även om det finns en del av området som anges som uppodlat i en tid före 1850 så finns inga tillräckligt goda formelement för att man skall kunna tala om att det

fysiska kulturbärare i markerna som kan knytas till odling. De ansamlingar av sten man ser i delar av området (varav en del består av spräckta stenblock, varav något enstaka med borrhål) kan delvis kanske tolkas som försök till uppodling (efter 1850). Men de kan lika gärna knytas till hopsamling av sten på hårdvallsängen och stenskärvning. Det finns inga formelement som kan knytas till äldre tiders bruk och det som i RAÄ:s lämningstyplista benämns som ”varaktigt övergiven åkermark, formad genom äldre tiders brukningsmetoder”. Eftersom man med en fossil åker avser en i terrängen synlig övergiven fas i odlingslandskapets framväxt där åkermarken kan begränsas av t.ex. hak, terrasskanter eller diken, alternativt parceller, tegar mm så kan det som idag syns inte klassificeras som en fossil åker. Följaktligen har beskrivningen av det som på mycket lösa grunder kallats fossil åker ändras till övrig lämning med antikvarisk status som ”ingen antikvarisk bedömning”.

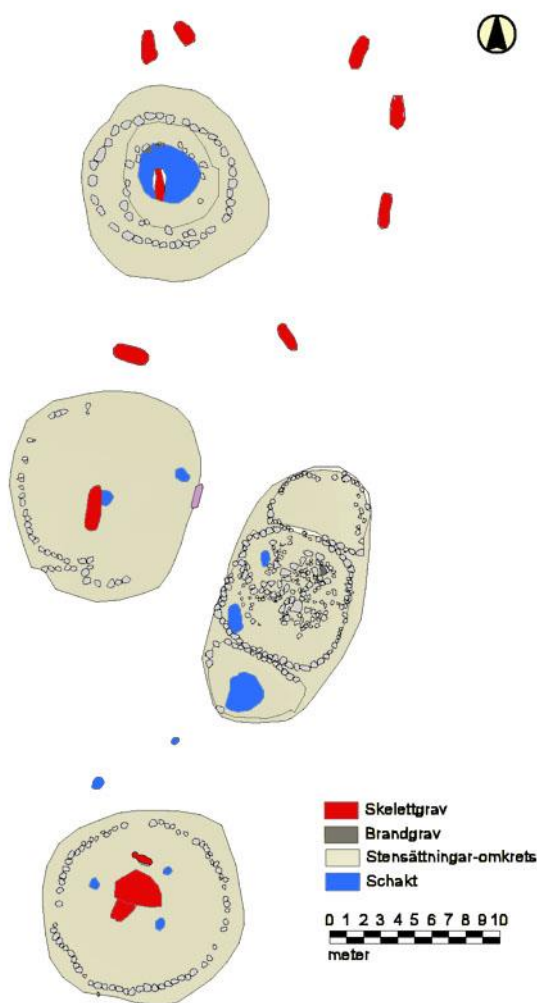
Ansamlingar av sten (”röjningssten”). I beskrivningen till L1961:762 och L1961:761 uttrycks att det i omgivningen ”förekommer många flacka röjningsrösen.” Några distinkta sådana röjningsrösen av sådan typ som annars förekommer i den här delen av skövdeområdet hittades inte vid utredningen. Studier av de terrängskuggnings- och terränglutningsfoto som finns tillgängliga i bl a Fornsök visar heller inte den sortens distinkta indikationer på ens nedsjunkna rösen som annars ligger i andra röjningsröseområden.

Däremot finns det utmed Björnåsens västra sida (slänt) inslag av sten som tycks ha dragits ihop i ansamlingar samt spräckta stenblock, men inga röjningsrösen i meningen rösen. För sådana röjningsrösen som blivit till genom röjning av mark, t.ex. för odling, men även för annat bruk (ängsbruk t ex) är rekommendationen att betrakta röjningsrösen som övriga kulturhistoriska lämningar då de inte generellt uppfyller kraven för äldre tiders bruk. Det som skrivits kort i anslutning till L1961:1343 gäller även för de spridda ansamlingarna av sten. I det här fallet har valet fallit på att inte registrera dem som röjningsrösen eftersom de formmässigt sett inte uppfyller de kraven.

FORNLÄMNINGAR OCH KONSEKVENSER

Utredningen har visat att det inte finns anledning att förmoda att det finns undersökningsvärda eller bevarandevärda spår av bebyggelse eller landskapselement äldre än 1850 med två mycket viktiga undantag: **fornlämningarna L1961:4994 och L1961:5050**

För dem gäller kulturmiljölagen och hänsyn skall tas till dem i planering av området i det fall man fortsätter planeringen av bebyggelse. Här måste också tidigt tas hänsyn till att ge de fornlämningarna så stora kringliggande ytor att deras värde som väl synliga markörer i landskapet inte förloras. Det här området kan kallas fornlämningsområde och skall relateras till fornlämningarnas art och betydelse. Det fastställs av länsstyrelsen. De två gravarna är tillgångar, även om man kan se den äldre urschaktningen för skjutbanan som en nära stor markskada i åsen och som när den gjordes inkräktat på fornlämningsområdet.

Figur 12. Ett exempel på att det kring synliga gravar kan hittas fler brandgrovsgravar (läs: kremeringar) såväl som skelettbegravningar än vad som antyds i markytan.. Exemplet är taget från ett gravfält vid rastplats Grevagården invid väg 26, någon mil söder om Skövde. Vid undersökning och borttagande år 2001 torvades gravfältet av. Då hittades betydligt fler gravar än vad man kunde ana av de synliga spåren i marknivå. Drygt 6 – 7 gravar grupperades delvis runt en stenfylld grav som närmast måste beskrivas som ett röse. Det innehöll relativt praktfulla fynd och spår av begravningar från flera tidsåldrar. Skelettgravarna runt den centrala graven, med en äldre kvinna var grovt sett från samma period. Exemplet avser enbart att på ett konkret sätt belysa att det kan hända mycket under mark i närheten av gravar från järnålder.

I planering av utformning av området kan det vara av värde att ta med sig aspekter på inte bara miljöns utformning utan även ett slags aktiv fornvård, där uppröjning av marken och skötsel blir en del av det viktiga kulturarvet i området på och kring Knistads egendom.

Då det i övrigt inte finns några fornlämningar i det nu utredda planområdet medför det att Västergötlands museum som rekommendation meddelar att det inte föreligger något annat hinder än de som ovan nämnts för fortsatt planering inom det aktuella utredningsområdet.

A Berglund

Augusti 2020

Bilaga: Kartor, tabeller

Källor:

Lista med lämningstyper och rekommenderad antikvarisk bedömning.
Riksantikvarieämbetet 2018

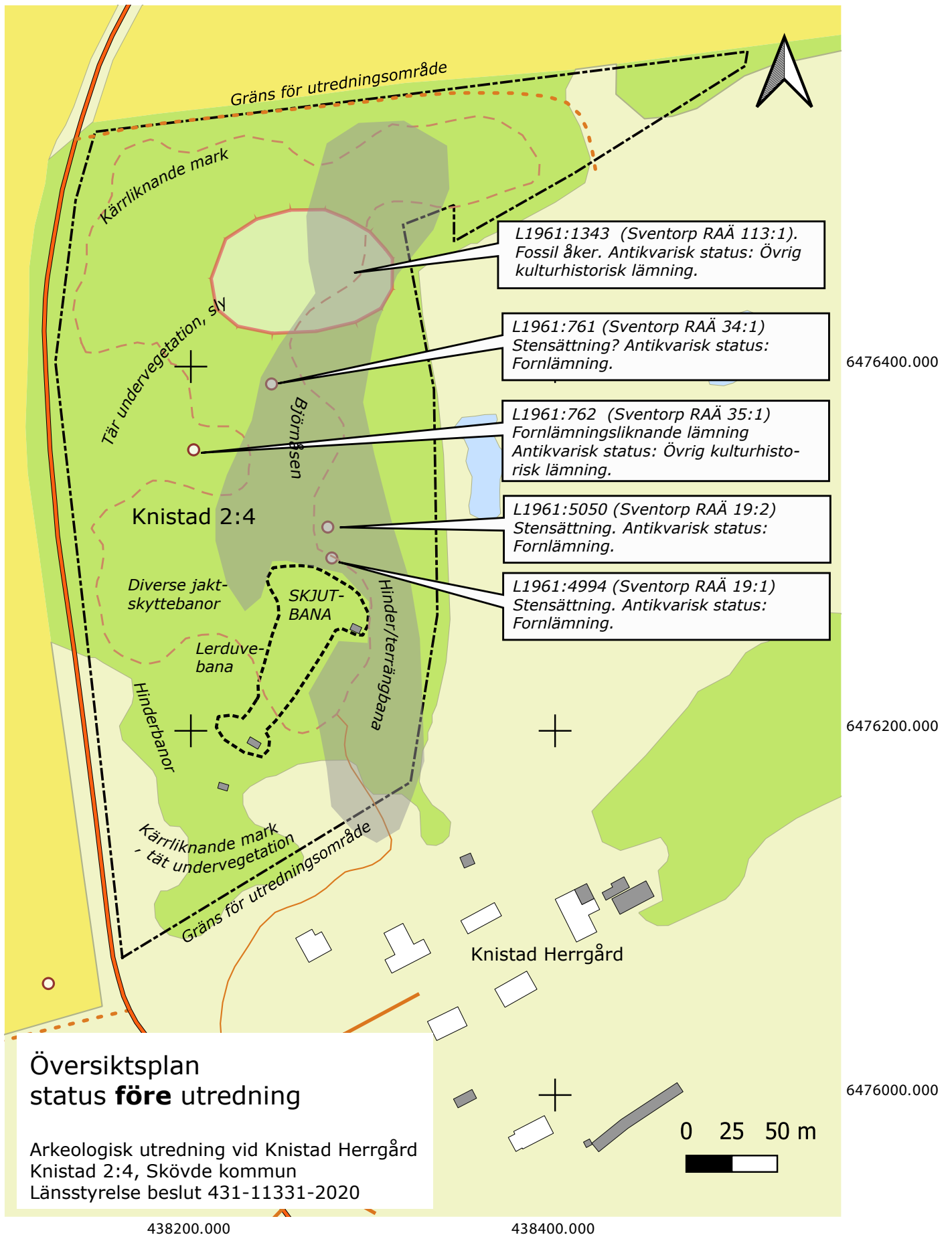
<https://app.raa.se/open/fornsok/lamningstyp/1032/definition>

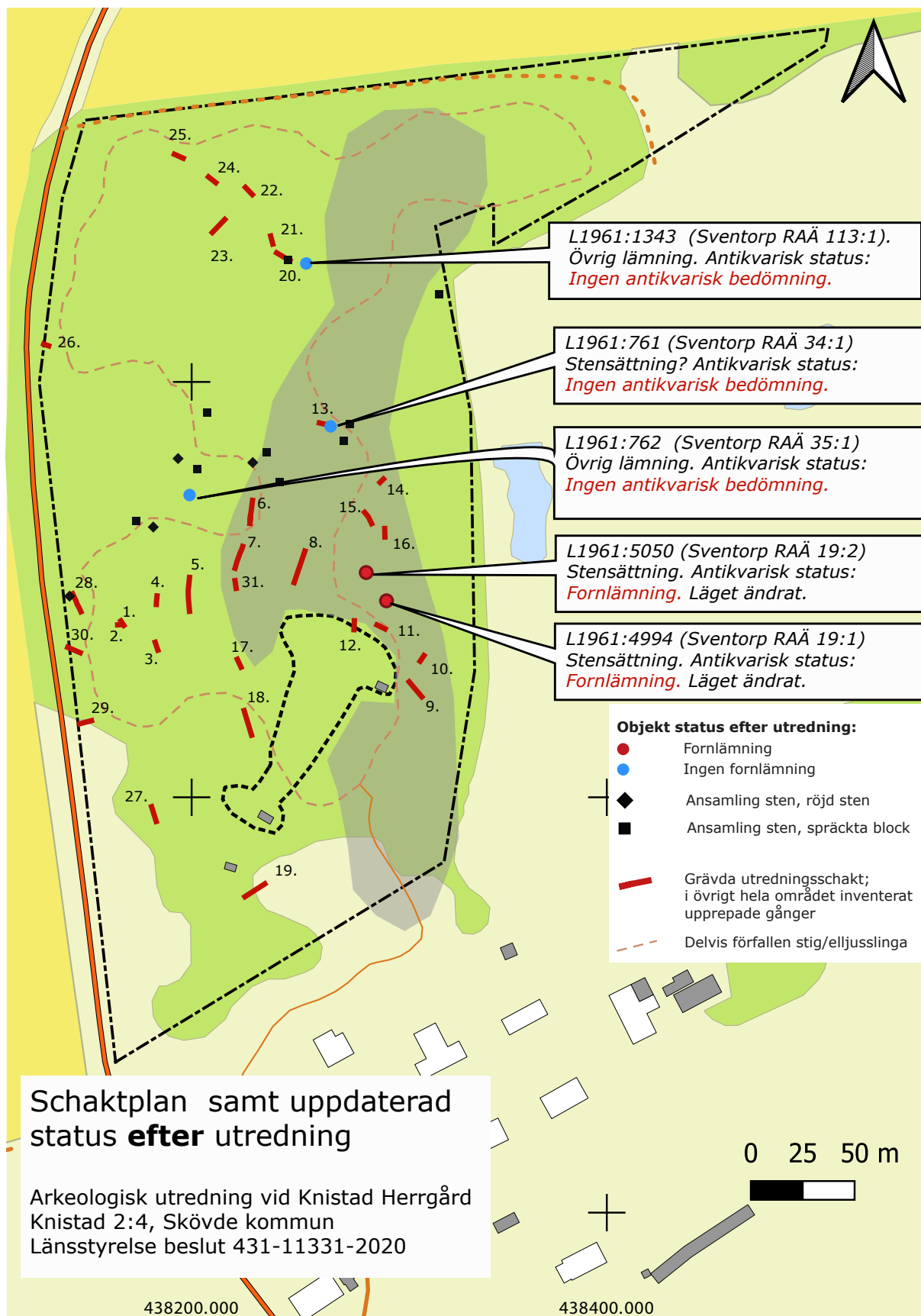
Lantmäteriets karttjänst "Historiska kartor":

- Sventorp_Knistad nr 1 Ägoavfattning år 1686 LMV P199-49-1
- Sventorp sn Ägomätning Rågångsbestämning år 1803 LMV P199-49-4
- Sventorp sn Knistad övr åtgärd 1879 16-svt-143.5
- Koncept ek karta Blad Sventorp bladet J112-43-5
- Ekonomisk karta 1961 Sventorp J133-8d5i61

Tekniska och administrativa uppgifter

Länsstyrelsen, beslut diarienummer:	431-11331-2020
Västergötlands museum, dnr:	3.5.1-
Västergötlands museum, proj ID:	20 061
Landskap:	Västergötland
Län:	V Götaland
Kommun:	Skövde
Socken:	Sventorp
Fastighet:	Knistad 2:4
Ekonomiskt kartblad:	-
Koordinatsystem:	Sweref 99 TM
Koordinat (mitt punkt):	
Fornlämning nr:	L1961:5050, L 1961:4994
Ingen antikvarisk bedömning:	L1961:761, L 1961:762, L1961:1343
Datering:	Järnålder (L1961:5050, L 1961:4994)
Art av undersökning:	Arkeologisk utredning
Arbetet föranlett av:	Planarbete
Uppdragsgivare:	Knistad Herrgård
Ansvarig institution:	Västergötlands museum
Projektansvarig:	A Berglund
Tidpunkt fört arbetet:	September 2020
Personal:	A Berglund VGM
Fälttid:	Juli + augusti 2020 28 tim (A Berglund)
Arkivmaterial:	Västergötlands museum ATA
Fynd:	Det finns inga tillvaratagna fynd att fyndfördela

Fornlämning	Art av lämning	Beskrivning	Antikvarisk status
L1961:4994	Stensättning	Stensättning rund, 8 m diameter och 0,3 m hög. Gräsvallad, delvis övertorvad yta, talrika 0,3 - 0,4 m stora stenar i fyllningen. Svag antydan till kantkedja i V och NV delen 0,3 m hög med 0,2 - 0,6 m st. stenar. Markfast block om ca 0,7 m storlek i V sidan. Stort markfast och spräckt block ca 5 m Ö om stensättningen. Beväxt med lövträd.	Fornlämning
L1961:5050	Stensättning	Stensättning rund med svagt oval form, 7 - 8 m i diameter, 0,3 m hög. Fyllning av stenar 0,3-0,7 m stora. I NV mer tydlig antydan till ca 0,3 m hög kantkedja. Gräsvallad med inslag av sten, lätt övertorvad; i ytan flertalet löst upplagda stenar om ca 0,4 - 0,6 m storlek. Beväxt med 15-tal lövträd och små lövbuskar, mestadels i den N sidan; delvis med kullfallna träd. Ca 5 - 7 m S om ligger ytterligare en stensättning, L1961:4994.	Fornlämning
L1961:762	Fornlämningsliknande bildning	Ansamling sten, spridd, ca 0,4 - 0,7 m i anslutning till markfast block, dock ej odlings- eller distinkt röjningsröse.	Ingen antikvarisk bedömning
L1961:761	Fornlämningsliknande bildning	Oregelbunden, närmast rund bildning av obestämbar storlek. Består av delvis ansamlade kluster av mindre stenar 0,2 - 0,3 m med inslag av större sten inom ett någorlunda avgränsningsbart område om 5 - 10 m utmed sida av åskrän. Möjligen otydlig ansamling av sten som röjts i hagmark/ängsmark eller naturbildning som accentuerats/dragits ihop när en närliggande stig anlagts på 1990-talet.	Ingen antikvarisk bedömning
L1961:1343	Övrigt	Ett fåtal kluster av sten som ger intryck av att vara hopsamlade eller snarare geologisk rest på krön och västsida av Björnåsen; möjligen delvis hopsamlade kluster med sten (bruk i hagmark) men som i egentlig mening inte kan ses som odlings- eller röjningsrösen.	Ingen antikvarisk bedömning

Schakt ID	Beskrivning	Yta	Längd	Bredd	Djup
S100	lerblandad matjord ovan lerig botten	18,3	11,4	1,6	0,25
S104	lerblandad matjord ovan lerig botten	31,4	20,0	1,6	0,2 - 0,25
S108	lerblandad matjord ovan lerig botten	29,9	19,0	1,6	0,25
S112	lerblandad matjord ovan lerig botten	23,2	15,5	1,6	0,25 - 0,3
S123	lerblandad matjord ovan lerig botten; förmodad grop i schaktet som vid kontroll dock visade sig vara rester av spräckt stenblock	25,7	15,0	1,6-2,9	0,25 - 0,35
S130	lerblandad matjord ovan lerig botten; plogspår ned i bottenlera	27,1	17,0	1,6	0,25
S134	sandblandad matjord ovan lätt, gulbrun sandmo	17,4	10,9	1,6	0,25
S138	sandblandad matjord ovan lätt, gulbrun sandmo	23,5	14,7	1,6	0,25
S142	sandblandad matjord ovan lätt, gulbrun sandmo	19,6	12,3	1,6	0,25
S146	sandblandad matjord ovan lätt, gulbrun sandmo	12,2	7,6	1,6	0,25 - 0,3
S152	sandblandad matjord ovan lätt, gulbrun sandmo	19,7	12,3	1,6	0,25
S156	sandblandad matjord ovan lätt, gulbrun sandmo	30,0	18,8	1,6	0,2
S161	Lerblandad sandjord ovan dito botten	36,6	22,9	1,6	0,2
S165	Lerblandad sandjord på sandig botten	43,3	27,1	1,6	0,2
S169	Lerblandad sandjord på sandig botten	27,8	17,4	1,6	0,25
S173	sandblandad matjord ovan lätt, gulbrun sandmo	33,9	21,2	1,6	0,25
S178	sandblandad matjord ovan lätt, gulbrun sandmo	11,3	7,1	1,6	0,25
S182	sandblandad matjord ovan lätt, gulbrun sandmo	23,0	14,4	1,6	0,2
S190	sandblandad matjord ovan lätt, gulbrun sandmo	27,3	17,0	1,6	0,25
S198	sandblandad matjord ovan lätt, gulbrun sandmo	26,3	14,3	1,6 - 2,7	0,25 - 0,3
S207	sandblandad matjord ovan lätt, gulbrun sandmo med silt	39,1	25,5	1,6	0,25 - 0,3
S226	sandblandad matjord ovan lätt, gulbrun sandmo	35,0	21,9	1,6	0,2
S230	sandblandad siltig/lerig matjord matjord ovan siltig botten/lerlik	33,0	20,6	1,6	0,25
S236	sandjord på sandmo	33,0	20,6	1,6	0,25
S242	Sandig matjord ovan sandbotten	18,4	11,5	1,6	0,25
S246	Sandig matjord ovan sandbotten	36,6	22,9	1,6	0,2 - 0,3 m
S252	Sandig matjord ovan sandbotten	49,0	30,6	1,6	0,2 - 0,3 m

Schakt ID	Beskrivning	Yta	Längd	Bredd	Djup
S260	Sandig matjord ovan sandbotten	34,9	21,8	1,6	0,25
S268	Sandig matjord ovan sandbotten	26,9	16,8	1,6	0,2
S272	Sandig matjord ovan sandbotten	16,9	10,6	1,6	0,25
S277	Sandig matjord ovan sandbotten	31,9	19,9	1,6	0,25
S290	Matjord följt av ljusbeige sand; glasbit i sandlagret i botten samt en flis eldfast tegel	16,5	10,3	1,6	0,25 - 0,3
S299	Matjord följt av ljusbeige sand; små tegeskärvar i sandlagret	42,4	26,5	1,6	0,2 - 0,25
S309	Sandjord, inslag av stenflisor, fläckar/fyllda håligheterfrån bortröjd sten	24,5	15,3	1,6	0,2 - 0,25
S313	Sandjord med mjälig ovan sandbotten med inslag av lerblandad mjälig sandjord, håller fukt ("sugjord").	25,0	15,6	1,6	0,25 - 0,3
S321	Lerblandad sandjord med ("sugjord", våt/håller fukt) ovan sand/lerbotten	31,0	19,4	1,6	0,3
S331	Sandig matjord ovan sandbotten	51,3	32,1	1,6	0,25
S342	Sandig matjord ovan sandbotten	28,3	17,7	1,6	0,25

Not: enheter: kvadratmeter, meter